

UCHWAŁA NR 213.XXXII.2021
RADY GMINY STARCZA

z dnia 17 grudnia 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Starcza na lata
2022- 2024**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2021 r., poz. 1372 z późn. zm.) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821 z późn.zm)

Rada Gminy Starcza
uchwala, co następuje:

- § 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Starcza na lata 2022-2024 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Starcza oraz Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starczy.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.

Przewodnicząca Rady Gminy

mgr Ewa Jędrzejewska

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr 213.XXXII.2021

Rady Gminy Starcza

z dnia 17 grudnia 2021 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Starcza na lata 2022- 2024

I Wstęp

Zgodnie z art. art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U.2020r., poz. 821 z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. W związku z upływem terminu obowiązywania uchwalonego w 2019 roku programu wsparcia rodziny niezbędne jest podjęcie przedmiotowej uchwały.

Niniejszy Program jest kontynuacją Gminnego Programu Wspierania Rodziny obecnie realizowanego w Gminie Starcza.

Rodzina stanowi jedno z najcenniejszych dóbr ludzkości. Jest naturalnym miejscem wzrastania i rozwoju, pierwszym środowiskiem, które kształtuje człowieka, gdzie dziecko oczekuje klimatu miłości, zrozumienia i z troskaniem, które będą podstawą budowy poczucia bezpieczeństwa koniecznego do prawidłowego rozwoju dziecka, jak również prawidłowego funkcjonowania osoby dorosłej w społeczeństwie. Dzieci żyjące w rodzinie uczą się sztuki porozumienia z innymi, poszanowania odmienności oraz poczucia własnej i innych godności. Codzienny kontakt z kochającym członkiem rodziny daje możliwość na prawidłowy rozwój relacji międzyludzkich oraz pełny rozwój osobowości. Stworzenie atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia należy do obowiązków rodziców. Jest to również ich prawo i przywilej. To rodzice mogą nauczyć dzieci szacunku dla drugiego człowieka, rozwiązywania problemów bez krzyku i przemocy, wymiany poglądów bez kłótni i agresji. Czas poświęcony dzieciom na każdym etapie rozwoju zaprocentuje w przyszłości. Wobec niekwestionowanej roli rodziny w prawidłowym rozwoju dziecka należy dążyć do takich zmian w systemie wspierania rodziny, które pozwolą przyjść z pomocą w odpowiednim momencie, kiedy wystąpią pierwsze poważne trudności. Możliwość otrzymania kompleksowego wsparcia w sytuacji trudnej, kryzysowej jest podstawą do zatrzymania się i podjęcia działań naprawczych.

Głównym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do prawidłowego wypełniania tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece

i wychowaniu dzieci. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest największym zyskiem dla społeczności lokalnej, w każdej sferze życia.

Działania z zakresu pomocy rodzinie są realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starczy. W ramach wspierania funkcji opiekuńczych rodziny dziecka w strukturach Ośrodka działają:

- Asystent rodziny, którego praca polega na aktywnym wspieraniu rodziny, reagowaniu na sygnały wskazujące na powstawanie w rodzinie problemów związanych z jej prawidłowym funkcjonowaniem, które otrzymuje z różnych źródeł: od pracownika socjalnego, pedagoga szkolnego, policji, pielęgniarki środowiskowej. Głównym celem asystenta rodziny jest osiągnięcie podstawowego poziomu stabilności życiowej w rodzinie;
- Zespół interdyscyplinarny, który zajmuje się problemem przemocy w rodzinie na terenie gminy. Wśród swoich członków skupia przedstawicieli instytucji działających na rzecz przeciwdziałania temu zjawisku.

Zadania przyjęte do realizacji w ramach Programu są spójne z kierunkami działań przyjętymi w szczególności w następujących aktach prawnych:

- ustawie z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020r., poz. 821 z późn. zm.)
- ustawie z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020r., poz. 1876 z późn. zm.)
- ustawie z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020r., poz. 1329 z późn. zm.)
- ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021, poz. 1249 z późn. zm.)
- ustawie z dnia 26 października 1982 o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021, poz. 1119 z późn. zm.)
- ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050z późn. zm.)
- ustawie z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r., poz. 2407 z późn. zm.)
- ustawie z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 111 z późn. zm.)

- ustawie z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2021r., poz. 877 z późn. zm.).

II Diagnoza

Powierzchnia Gminy Starcza wynosi 2010 ha. Gminę zamieszkuje 2842 osób na dzień 31.10.2021r.

Tabela 1:

Liczba ludności w Gminie Starcza wg kategorii wieku na dzień 31.10.2021 r.

Ludność wg kategorii wiekowej				
W wieku:	0-17 lat	18- 60 lat	Powyżej 60 lat	Ogółem
Kobiety	270	794	396	1460
Mężczyźni	258	822	302	1382
Łącznie:				2842

Najczęściej występującym powodem przyznania pomocy społecznej w 2021 roku było ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Rodzina dysfunkcyjna jest to rodzina, która nie spełnia swych zadań względem dzieci. Rodziny te pozostają w opozycji do właściwości rodziny zdrowej. W takiej rodzinie na pierwszym miejscu zaspakajane są potrzeby rodziców a nie dzieci. Zaburzona jest również więź emocjonalna między członkami rodziny – są osoby ważniejsze, którym pozostali członkowie rodziny muszą się podporządkować. Atmosfera w rodzinie jest pełna napięcia, zasady są narzucane. Nie można wyrażać swoich uczuć, myśli, pragnień. Każda rodzina dysfunkcyjna naraża dziecko na szereg negatywnych emocji. Niejednokrotnie dzieci w takich rodzinach odbierane są jako balast dla rodziców ograniczający ich swobodę. Wobec dzieci stosowane są surowe kary, nieadekwatne do stopnia przewinienia.

W przypadku gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego i dokonaniu analizy sytuacji rodziny może przydzielić asystenta rodziny. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną.

Liczba dzieci z terenu Gminy Starcza w rodzinach zastępczych:

- spokrewnionych: 1
- niezawodowych: 0

Liczba dzieci w placówkach typu rodzinnego: 0

Liczba dzieci w innych placówkach:

- placówka opiekuńczo- wychowawcza: 0

- placówka opiekuńczo- wychowawcza typu specjalistyczno – terapeutycznego: 0

III Analiza SWOT (mocne strony, słabe strony, szanse, zagrożenia)

Praca z rodziną jest procesem złożonym i długotrwałym. Efekty pracy z rodzinami w przeważającym stopniu zależą od aktywności rodzin, otwarcia się na otrzymywane wsparcie, chęci wprowadzenia w swoim życiu zmian. Problemy rodzin mają często wielowymiarowy charakter i ich rozwiązywanie wymaga dużej znajomości problemu i zintegrowanej współpracy instytucjonalnej. Przeprowadzenie diagnozy środowiska lokalnego w kontekście problemów społecznych oraz dokonanie analizy dotychczas podejmowanych działań, pozwoliło na sporządzenie analizy SWOT, która określa mocne i słabe strony systemu wspierania rodzin w gminie oraz pozwala na dokonanie oceny zagrożeń jak i szans, które mają znaczący wpływ na całość podejmowanych działań w zakresie wspierania rodziny.

Mocne strony	Słabe strony
Realizacja celów zawartych w dokumentach: -Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Starcza na lata 2021-2027 - Gminny Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Gminny Program Przeciwdziałania alkoholizmowi i Narkomanii na lata 2021 - Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2026 - Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - Funkcjonowanie Gminnej Komisji ds. Rozwiązania Problemów Alkoholowych w Starczy - Funkcjonowanie na terenie powiatu Punktu Interwencji Kryzysowej - Bezpłatne porady prawne dla mieszkańców gminy Starcza - Współpraca z GOPS w przekazywaniu żywności z Banku Żywności - Działalność Placówki Wsparcia Dziennego-organizacja czasu wolnego dzieciom, pomoc w odrabianiu lekcji, zapewnienie opieki, współpraca z rodzicami i opiekunami - Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz rodziny tj. placówkami oświatowymi, przychodniami zdrowia, PCPR, KPP, Sądem Rejonowym, kuratorami, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, PUP - Wystarczająca ilość placówek oświatowych na terenie gminy	<ul style="list-style-type: none"> - Brak chęci do podjęcia i utrzymania pracy zarobkowej - Brak mieszkań socjalnych - Niewystarczająca ilość propozycji spędzania czasu dla dzieci w wieku szkolnym w okresie ferii i wakacji. - Roszczeniowość i niezaradność rodzin korzystających z pomocy społecznej - Zbyt mała aktywność i gotowość ze strony społeczności lokalnej do współpracy. - Brak rodzin wspierających - Występowanie zjawiska euro-sieroctwa - Uzależnienia od alkoholu, nikotyny i substancji odurzających - Długi czas oczekiwania na leczenie odwykowe

<ul style="list-style-type: none"> - Objęcie pomocą w postaci dofinansowania dożywiania dzieci w szkołach i przedszkolach - Rozwinięta baza rekreacyjno- sportowa - Funkcjonowanie Gminnej Karty Dużej Rodziny - Funkcjonowanie świetlic wiejskich - Wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców - Wspieranie rodzin i osób samotnych poprzez przyznawanie zasiłków celowych na zakup opału i udzielenie pomocy w realizacji tego zadania - Zatrudnienie asystenta rodziny 	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> -Poprawa sytuacji rodzin wielodzietnych -Podnoszenie kwalifikacji przez pracowników instytucji wspierających rodzinę -Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę -Zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych -Edukacja rodzin poprzez treningi umiejętności rodzicielskich, zarządzania budżetem domowym, dostęp do poradnictwa specjalistycznego -Mobilizowanie młodzieży i dorosłych do podnoszenia swoich kwalifikacji poprzez kursy, szkolenia, udział w projektach aktywizujących zawodowo - Rozwój wolontariatu 	<ul style="list-style-type: none"> · Wzrost kosztów utrzymania rodziny · Wzrost zjawisk społecznie nieakceptowanych, również wśród dzieci i młodzieży tj. przemoc, alkoholizm, narkomania, uzależnienie od internetu itp. · Zanedbywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców · Rozluźnienie więzi rodzinnych - Długotrwały proces przywracania rodzinie zdolności do prawidłowego funkcjonowania · Dysproporcja pomiędzy otrzymywanymi świadczeniami finansowymi przez rodziny wielodzietne z niepracującymi rodzicami, a dochodami rodzin z 1-2 dzieci i pracującymi rodzicami - Przyzwyczajenie się rodzin do korzystania z pomocy społecznej - Postrzeganie Ośrodka Pomocy Społecznej jako instytucji przyznającej jedynie świadczenia pieniężne · System prawny (zbyt niskie kryteria dochodowe uprawniające do otrzymywania świadczeń socjalnych i świadczeń rodzinnych, niekorzystna sytuacja dla samotnych pracujących rodziców z 1-2 dziećmi) · Niewystarczająca ilość środków finansowych na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej · Wzrost liczby zadań zleconych samorządom gminnym bez zabezpieczenia środków finansowych · Ograniczanie środków finansowych z budżetu państwa na zadania realizowane przez gminę · Wzrost demoralizacji dzieci i młodzieży · Łatwy dostęp dzieci i młodzieży do różnego rodzaju używek · Promowanie w mass mediach konsumpcyjnego stylu życia

Rodziny z trudnościami opiekuńczo–wychowawczymi stanowią znaczącą część podopiecznych pomocy społecznej, w rodzinach tych występują dysfunkcje takie jak:

- uzależnienia,

- przemoc domowa,
- bezradność w sprawach socjalno-bytowych,
- bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych,
- problemy w pełnieniu ról społecznych.

Dysfunkcje te wyrażają się głównie niedojrzałością emocjonalną, problemami we współżyciu z ludźmi, trudnościami adaptacyjnymi, niezaradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemami wychowawczymi w środowisku rodzinnym i zawodowym.

W związku z powyższym istotną rolę odgrywa praca socjalna w połączeniu ze wsparciem finansowym i rzeczowym. Pracownicy socjalni to pierwsze osoby, które mają bezpośredni kontakt z rodziną w środowisku- przeprowadzając wywiady środowiskowe dokonują diagnozy problemów.

IV Zasoby

	Nazwa placówki	Rodzaj działalności
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Praca socjalna, praca asystenta rodziny, pomoc finansowa i rzeczowa, dożywianie dzieci w szkołach i przedszkolach, specjalistyczne poradnictwo, aktywizacja społeczno- zawodowa
2.	Urząd Gminy	Przyznawanie i wypłacanie stypendiów socjalnych, zasiłków losowych, wyprawki szkolnej, dowozy dzieci niepełnosprawnych, wydawanie decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych dla osób nieubezpieczonych mających niskie dochody
3.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Przeciwdziałanie problemom dotyczącym nadużywania alkoholu, wsparcie terapeutyczne dla osób uzależnionych i ich rodzin poprzez działalność Punktu Konsultacyjnego
4.	Zespół Interdyscyplinarny	Wspieranie i pomoc rodzinom w przewyciężaniu problemu przemocy, współpraca GKRPA
5.	Placówki służby zdrowia	Działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej
6.	Placówki Oświatowe: przedszkole, szkoła podstawowa,	Działalność edukacyjno- wychowawcza, wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla rodziców i dzieci
7.	Sąd i kuratorzy sądowi	Pomoc rodzinom w odzyskiwaniu prawidłowych relacji społecznych

8.	Komenda Powiatowa Policji	Działania zapobiegające przemocy w rodzinie i prowadzenie monitoringu dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem
----	---------------------------	--

V Adresaci

Adresatami programu są przede wszystkim rodziny wychowujące dzieci, w tym w szczególności rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodziny o trudnej sytuacji materialno-bytowej, rodziny zagrożone ubóstwem, dotknięte przemocą, jak również rodziny, którym została ograniczona lub odebrana władza rodzicielska poprzez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej.

VI Zadania i cele

Cel główny: Rozwój zintegrowanego wsparcia na rzecz rodzin zagrożonych lub przeżywających trudności, w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Cel szczegółowy 1. Budowanie zintegrowanego systemu wsparcia dla rodzin doświadczających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych.	
Zadania	Wskaźnik realizacji działań
Analiza sytuacji rodzin, które zagrożone są kryzysem	- liczba rodzin przeżywających trudności objętych wsparciem - liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem - liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny - liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny -liczba rodzin objętych działaniami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
Monitorowanie sytuacji dziecka w rodzinach przeżywających trudności lub zagrożonych kryzysem	-liczba rodzin, w których sytuacja dzieci jest monitorowana
Propagowanie roli asystenta rodziny	-liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny -liczba zatrudnionych asystentów rodzin -liczba rodzin przeżywających trudności, którym przekazano informacje o możliwości skorzystania ze wsparcia asystenta rodziny

Interdyscyplinarna współpraca pomiędzy lokalnymi instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz wsparcia rodzin i dzieci	- liczba kontaktów nawiązywanych w ramach współpracy z lokalnymi instytucjami, placówkami, podmiotami, organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz wsparcia rodzin i dzieci - liczba posiedzeń grup roboczych -dot. realizacji działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie z dziećmi
Prowadzenie, wspieranie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży	- liczba dzieci przebywających w placówkach wsparcia dziennego - liczba placówek wsparcia dziennego
Cel szczegółowy 2. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin doświadczających trudności opiekuńczo-wychowawczych	
Zadania	Wskaźnik realizacji działań
Edukacja służąca wzmocnieniu kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców	- liczba rodzin korzystających z zajęć - liczba przeprowadzonych zajęć profilaktycznych/ edukacyjnych - liczba podmiotów prowadzących zajęcia edukacyjne - liczba kampanii społecznych w gminie -
Współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespołem Interdyscyplinarnym	-liczba rodzin objętych działaniami -liczba i rodzaj działań
Zwiększenie dostępności do specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, umożliwiającego korzystanie z różnorodnych form wsparcia: × prawnego × psychologicznego i pedagogicznego × asysty rodzinnej × w zakresie uzależnień × terapii indywidualnej przeciwdziałania przemocy	- liczba osób korzystających z poradnictwa - liczba udzielonych porad
Działania aktywizujące zawodowo i społecznie na rzecz rodzin	-liczba i formy przekazów informujących o miejscach pomocy
Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, motywowanie do podjęcia terapii przez rodziców dzieci ze środowisk zagrożonych i monitorowanie terapii rodziców	- liczba rodzin objętych monitorowaniem
Cel szczegółowy 3. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb dziecka i rodziny	
Objęcie pomocą finansową i rzeczową rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej (bezpieczeństwo socjalne)	- liczba rodzin z dziećmi objętych pomocą społeczną - liczba rodzin z dziećmi korzystających z posiłku - liczba rodzin z dziećmi korzystających z zasiłków celowych na zakup żywności lub posiłku

	- liczba rodzin z dziećmi korzystających ze świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawczego - liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy żywnościowej
Udzielanie pomocy w formie: stypendiów, zasiłków szkolnych, wyprawki szkolnej oraz specjalnych rządowych programów pomocy dzieciom i uczniom	- liczba rodzin/ dzieci korzystających pomocy

VII Finansowanie

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Starczy na lata 2022-2024 odbywać się będzie w ramach środków budżetowych Gminy Starcza oraz środków pozyskiwanych z innych źródeł.

VIII Przewidywane efekty realizacji Programu

Spodziewanymi rezultatami realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny w latach 2022-2024 są:

1. Poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i przywrócenie im zdolności do wypełniania obowiązków rodzicielskich;
2. Ograniczenie występowania zjawiska wykluczenia społecznego rodzin z różnego rodzaju dysfunkcjami, w tym rodzin z problemem przemocy w rodzinie, rodzin z uzależnieniami;
3. Współpraca rodziców z instytucjami w celu powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej;
4. Podniesienie świadomości społeczności lokalnej w zakresie dostępnych form wsparcia dla rodzin przeżywających trudności lub nimi zagrożonych;
5. Rozwijanie współpracy instytucji podmiotów i organizacji pozarządowych na rzecz wspierania dziecka i rodziny.

IX Koordynowanie i realizacja Programu

Program będzie realizowany i koordynowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starczy.

X Monitorowanie

Monitorowanie i ewaluacja odbywać się będą poprzez przedkładanie przez Wójta Gminy Starcza za pośrednictwem Kierownika GOPS w Starczy w terminie do 31 marca każdego roku Radzie Gminy Starcza sprawozdania z realizacji Programu.